

ISSN: 2146-1961

Aksakal, N., Kocaekşi, S., Erkan, M., Sabırlı, T. N. & Coşkun, A. (2024). Covid-19 Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorun ve Öneriler, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 15(56), 823-836.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.4475>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUN VE ÖNERİLER

Nalan AKSAKAL

Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, nalanf@eskisehir.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9784-6533

Serdar KOCAEKŞİ

Prof. Dr., Eskişehir Teknik Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, skocaeksi@eskisehir.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7176-7012

Mert ERKAN

Doç. Dr., Eskişehir Teknik Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, merkan@eskisehir.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2753-0234

Türkan Nihan SABIRLI

Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye, tnsabirli@eskisehir.edu.tr
ORCID: 0000-0002-8685-6760

Ahmet COŞKUN

Beden Eğitimi Öğretmeni, Mehmet Murat İşler Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Van, Türkiye,
csknahmet77@gmail.com
ORCID: 0009-0004-8501-8206

Gönderim tarihi: 02.01.2024

Kabul tarihi: 13.05.2024

Yayın tarihi: 01.06.2024

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorun ve önerileri tespit etmektir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni ile gerçekleştirilen bu araştırmaya amaçlı örnekleme yöntemlerinden zincir örnekleme yöntemi kullanılarak 13 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Veriler, katılımcılara ait demografik bilgiler ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine ilişkin deneyim ve görüşlerini tespit etmeye yönelik soruların yer aldığı görüşme formuyla yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmış ve elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlar, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş ve uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işleyişine yönelik çözüm önerileri temalarına ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlar temasında; beden eğitimi öğretiminde yaşanan olumsuzluklar, teknoloji kullanımı internet ile ilgili sorunlar ve öğrencinin derse katılımı olmak üzere üç kategoriden oluşmuştur. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş temasında ise; öğretim yöntem ve teknikleri, uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim farkları ve paydaşların görüşleri kategorileri tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işleyişine yönelik çözüm önerileri temasında; alt yapı iyileştirmesi ve eğitim içeriğinde yenilikler kategorileri yer almıştır. Sonuç olarak, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar göz önüne alındığında, beden eğitimi dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesi sürecinin başarılı olarak sürdürülemediği, daha nitelikli uzaktan eğitim uygulaması için teknolojik alt yapı sisteminin geliştirilmesi gerekliliği, uzaktan eğitim süreçlerine göre öğretim programının yapılandırılması, sistemi kullanmakta olan öğrenci, öğretmen ve velilerin yeterli bilgi düzeyine sahip olması için eğitimlerin düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi, beden eğitimi öğretmeni, covid-19, uzaktan eğitim, olgubilim

COVID-19 PANDEMIC PERIOD IN THE DISTANCE EDUCATION PROCESS PHYSICAL EDUCATION TEACHERS PROBLEMS AND SUGGESTIONS

ABSTRACT

The aim of this study is to identify the problems and suggestions faced by physical education teachers in the distance education process during the Covid-19 pandemic. 13 Physical education teachers participated in this research, which was carried out with a phenomenological design from qualitative research methods, using chain sampling method from purposeful sampling methods. The data were collected using a semi-structured interview technique with demographic information of the participants and an interview form containing questions to determine the experience and opinions of physical education and sports teachers regarding the delivery of physical education and sports lessons by distance education during the Covid-19 pandemic, and the data obtained were evaluated by content analysis. According to the findings obtained in the research; the themes of the problems experienced in physical education lessons in the distance education process, the processing of physical education lessons in the distance education process and suggestions for solutions for the functioning of physical education lessons in the distance education process have been reached. In the theme of problems experienced in physical education lessons in the distance education process, it consisted of three categories: the disadvantages experienced in physical education teaching, problems related to the use of technology, the Internet and the student's participation in the lesson. In the theme of physical education course processing in the distance education process, while; the categories of teaching methods and techniques, differences between distance education and face-to-face education and the opinions of stakeholders have been identified. In the distance education process, solution suggestions for the functioning of physical education course were included in the theme; infrastructure improvement and innovations in educational content categories. As a result, given the problems experienced by physical education teachers in the distance education process, it has been concluded that the process of conducting physical education lessons by distance education cannot be successfully maintained, the need to develop a technological infrastructure system for more qualified distance education practice, configure the curriculum according to distance education processes, organize trainings so that students, teachers and parents who use the system have an adequate level of knowledge.

Keywords: Physical Education, physical education teacher, covid-19, distance education, phenomenology

GİRİŞ

Dünyada yaşamın başlamasıyla birlikte toplumlar, çeşitli doğal afetlerle karşı karşıya kalmış ve bu afetlerle başa çıkmak için bilgi sahibi olmak ve kapsamlı bir eğitim alarak afetlere karşı direnmeyi öğrenmeyi amaçlamışlardır. Yirmi birinci yüzyılın başında bu felaketlere bir de Covid-19 pandemisi salgını eklenmiş ve toplumlar bu durumla başa çıkmaya çalışmışlardır. İnsanların günlük yaşantılarını etkileyen Covid-19 pandemisi salgını nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü, 11 Mart 2020'de yüz yüze faaliyetlerden kaçınarak pandemi ilan etmiş ve sosyal mesafe günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir.

Covid-19 pandemisi salgını ile başa çıkmak için pek çok tedbir alınmıştır. Toplumların sağlığını korunması adına gerçekleştirilen tedbirlerin başında; sokağa çıkış yasağı, izne tabii yolculuk, karantina süreci ve okullarda eğitim öğretim etkinliklerinde kısıtlamalar gibi uygulamalar gerçekleştirilmiştir. İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmeleri için beslenme ihtiyaçlarını karşılanması ve özellikle sağlıklarını koruyabilmelerinin gerekliliğinin yanında toplumun bilişlendirilmesi ve ilerlemenin sağlanabilmesi için de eğitim-öğretim faaliyetinin de devam etmesi gerekmektedir. Covid-19 pandemi tehdidiyle birlikte okulların kapatılmak zorunda olması yeni bir süreci de beraberinde getirmiştir (Aygün ve Gül, 2023). Covid-19 pandemisi salgını sebebiyle pek çok ülkede okullar ve diğer eğitim kurumları belli bir süre kapatılmak zorunda kalmış, yüz yüze eğitime ara verilmiş, uzaktan eğitim sürecinin başlama zorunluluğundan eğitim-öğretim etkinlikleri bilgisayar ortamına taşınmıştır (Matete ve ark., 2023). Ülkemizde Covid-19 pandemisinin vaka tespitiyle, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında yüz yüze eğitim etkinlikleri durdurulmuş ve uzaktan eğitim sürecine başlamıştır. Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim sürecine geçiş yapılması birçok ülkede eğitim ortamını değişikliğe uğratmıştır (Hyun-Chul ve Wi-Young, 2020). Dünya çapındaki Covid-19 pandemisi, eğitim de dahil olmak üzere toplumların çeşitli alanlarında büyük ölçekli kurumsal ve davranışsal "şok etkilerine" neden olmuştur. Covid-19 pandemisi, eğitim kurumlarının çalışma şeklini önemli ölçüde değiştirmiş ve tüm okul personelinin ve öğrencilerin sağlığına ve refahına öncelik vermenin önemini ön plana çıkarmıştır (Mulenga and Marban, 2020). Covid-19 pandemisinden etkilenen ülkelerden biri de Türkiye'dir. Büyük ve beklenmedik kapanmalar nedeniyle, Covid-19 pandemisinin yaratmış olduğu olumsuzluklardan dolayı ekonomik koşulları gözönünde bulunduran devletler uzaktan eğitim sürecinde teknoloji kullanımı için önlemler alarak bu süreci yürütmeye çalışmışlardır (Bakioğlu ve Çevik, 2020). Ülkemizde Covid-19 pandemisi nedeniyle okullarda yüz yüze eğitime ara verilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeniden oluşturulan öğretim programı ile ulusal yayın kuruluşu olan TRT aracılığı ile televizyonlardan uzaktan eğitim süreci başlatılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm kademelerde haftalık ders programları yeniden düzenlenmiş, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile internet üzerinden ve televizyon ekranlarından eğitim desteği sunulmuştur (Duban ve Şen, 2020). Uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilen derslerden birisi de beden eğitimi ve spor dersidir. Beden eğitimi ve spor bireylerde fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişimin yanı sıra sosyal gelişiminde sağlamakta ve böylelikle genel eğitimin tamamlayıcısı olan bilinçli ve planlı faaliyetler olarak ifade edilmektedir. Beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır (Çelik Kayapınar ve ark., 2011). Beden eğitimi ve spor, toplumu meydana getiren bireylerin yaşantılarında büyük bir öneme sahiptir. Günümüzde beden eğitimi ve spor, bireylerin pekçok beklentisine yanıt verebilmek için ilgi

alanını genişleterek toplumsal sorunların çözümünde güçlü bir eğitim aracı olarak işlev görmektedir (Çelik ve Pulur, 2011). Bu doğrultuda, Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorun ve önerileri tespit etmeyi amaçladığımız bu çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ve spor dersinin nasıl işlendiğini, dersin işleniş sırasında yaşanan aksaklık ve sorunların neler olduğunu ve bu olumsuzlukların çözülebilmesi için önerileri saptayabilmektir. Alan yazında Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenleri konusunu inceleyen çalışmalara az rastlanmaktadır. Bu bağlamda, beden eğitimi öğretmenlerini örnekleme alan bu çalışma ile alan yazınına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi, geçerlik-güvenirlik hakkında bilgi verilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorun ve önerilerin tespit etmenin amaçlandığı çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin anlayış, duygu, bakış açısı ve algılarını derinlemesine öğrenmek adına nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Belli bir süreçte veya olayda katılımcıların nasıl bir deneyim yaşadıklarını vurgulayan veya bunu açıklamaya çalışan nitel araştırma deseni olgubilim olarak ifade edilmektedir (Seggie ve Bayyurt, 2017). Deneyimin altında yatan temel yapıyı ya da gerçekliği elde etmek için, deneyimi doğrudan tecrübe etmiş kişi veya kişilerle görüşme gerçekleştirilerek, deneyimin boyutlarını incelemek, kişisel bakış açısını keşfetmek olgubilim deseninde amaçlanmaktadır (Merriam, 2013).

Örnekleme

Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimle dersleri gerçekleştirmiş olan beden eğitimi öğretmenlerinden gerekli bilginin toplanabilmesi için nitel araştırma yönteminden olgubilim deseni kullanılmıştır. Kişilerin olguları nasıl algıladıkları, nasıl betimledikleri, hakkında ne hissettikleri, nasıl yargıladıkları, nasıl anımsadıkları, nasıl anlamlandırdıkları ve diğerleri ile onun hakkında nasıl konuştuklarına odaklandığı (Patton, 2015) ifade edilen olgubilimde veriyi toplamak için, ilgilenilen olguyu dolaylı olarak deneyimlemiş beden eğitimi öğretmenlerinin aksine doğrudan deneyimleyen yani yaşanmış deneyimlere sahip olan beden eğitimi öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Nitel veri toplama aşamasında amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak evreni temsil ettiği varsayılan uzaktan eğitimle dersleri gerçekleştirmiş olan beden eğitimi öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nitel çalışmalarda amaçlı örnekleme yöntemi, derinlemesine çalışma için bilgi açısından zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen, ampirik genellemeler yerine içgörü, keşif ve durumların derinlemesine incelenmesine imkan sağlayarak, açıklanmasında yararlı olduğu düşünülen örnekleme yöntemi olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Merriam, 2013; Patton, 2015). Çalışmada da belirlenen amaca ulaşmak için olguyu ya da araştırılan gerçekliği yaşamış olgu ile

ilgili deneyimi olan ve bu olguyu yansıtabilecek katılımcılardan bilgi toplanması amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden “Kartopu veya zincir örnekleme” kullanılmıştır.

Araştırmanın örnekleme grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Mesleki Kıdem Yılı	Kurum Türü
K1	64	Kadın	35	Lise
K2	42	Kadın	9	Lise
K3	39	Kadın	8	Ortaokul
K4	51	Erkek	25	Ortaokul
K5	47	Erkek	23	Lise
K6	51	Kadın	27	Lise
K7	40	Erkek	11	Lise
K8	45	Erkek	20	Ortaokul
K9	36	Kadın	13	Ortaokul
K10	26	Erkek	4	Ortaokul
K11	28	Kadın	5	Lise
K12	48	Erkek	23	Lise
K13	28	Erkek	3	Lise

Tablo 1’de Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde aktif görev yapan 6 kadın 7 erkek olmak üzere toplam 13 beden eğitimi öğretmeni ile ilgili demografik bilgiler yer almaktadır.

Veri toplama aracı

Nitel araştırma yöntemlerinde görüşme tekniği en sık kullanılan veri toplama yöntemi olarak ifade edilmekte ve görüşme teknikleri içerisinde de yarı yapılandırılmış görüşmeler, nitel araştırmalarda en sık kullanılan görüşme tekniği olarak kullanılmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile ele alınacak konu başlıkları yer almakta ve katılımcıların her birine benzer cümle yapısı ve önceden sırası tespit edilmiş aynı soru aynı sıra ile sorulmasının yanı sıra katılımcılardan alınan yanıtlara bağlı olarak da yeni ve derinleştirici sorular sorulabilmektedir (Güler ve ark., 2015; Patton, 2015; Seggie ve Bayyurt, 2017).

Görüşme formu araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olup 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılara ait demografik bilgiler yer alırken ikinci bölümde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi döneminde beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine ilişkin deneyim ve görüşlerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır. Form hazırlanırken alanyazın taraması yapılmış ve konuya ilişkin sorular hazırlandıktan sonra 3 alan uzmanının görüşme formunda yer alan sorulara ilişkin görüşleri alınarak sorularda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca 3 beden eğitimi ve spor öğretmeni ile pilot uygulama yapılarak formun denemesi gerçekleştirilmiştir. Pilot görüşme sonrasında son düzeltmeler ile görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Formda yer alan sorular şu şekildedir;

- 1- Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinde yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 2- Beden Eğitimi dersinde derse katılan öğrenci sayınız kaçtır?

3- Uzaktan eğitim sürecinde kullandığınız öğretim yöntem, teknik ve materyalleriniz nelerdir?

4- Uzaktan eğitim ile yüz yüze gerçekleştirilen eğitim arasındaki farklar nelerdir?

5- Uzaktan eğitim sürecinde diğer branş öğretmeni veya velilerin beden eğitimi dersi ile ilişkili olumlu ya da olumsuz dönütleri oldu mu?

6- Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işlenişine yönelik önerileriniz nelerdir?

Katılımcıların araştırmacılara ulaşabilmeleri için iletişim bilgileri paylaşılmıştır. Gönüllülük esası göz önünde bulundurularak görüşmeler, Covid-19 pandemi nedeniyle zoom uygulaması ile toplanmıştır. Görüşme öncesinde katılımcılara araştırma ile ilgili bilgilendirmeler yapılarak güven ortamı oluşturulmuş ve yapılan görüşmeler katılımcıların onayı alınarak kaydedilmiştir. Görüşmelerin verimli olarak yürütülmesi hususunda katılımcıların en uygun zamanlarında görüşme randevusu planlanmış ve görüşmeler ortalama 25 dk. sürmüştür.

Verilerin analizi

Çalışmada toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Olgubilim araştırmalarında, deneyim ve bu deneyimlerden yola çıkarak anlamaların ortaya konulmasına ilişkin verilerin kavramsallaştırılması ve olguya ait tanımlamaların yapılarak temaların tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın sonuçlarında betimleme ve doğrudan alıntılara yer verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışma kapsamında katılımcılarla yapılan görüşme sonucunda sorulara verdikleri yanıtlar her bir araştırmacı tarafından kelimesi kelimesine transkribe edilerek yazına aktarılmıştır. Her bir katılımcı görüşlerine ilişkin adlandırma (K1, K2, K3, K13) yapılarak yanıtların belirlenen başlıklar altında toplanması sağlanmıştır. Araştırmacılar tarafından ayrı ayrı transkribe edilen dökümanlar tekrar okunmuş ve her bir araştırmacı tarafından bağımsız temalar belirlenmiştir. Katılımcıların görüşlerine ilişkin benzer ve farklı kavramlar gruplandırılarak kod, kategori ve temalar oluşturulmuştur. Ayrıca olumlu ve olumsuz cevaplarda birbirinden ayrı olarak ilgili temalar içinde gruplandırılmıştır. Daha sonra dört yazar, temaları iyileştirmek, hizalamak ve kategorize etmek için ilk kod setini karşılaştırılmıştır. Özellikle anlamlı temaların irdelenmesi ve temalar arasında bağlantı kurulması amacıyla sürekli karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Son olarak seçici kodlama yapılmış, ortaya çıkan temalar daha ayrıntılı olarak tanımlanmış, karşılaştırılmıştır. Araştırma bulgularında katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Geçerlik Güvenirlik

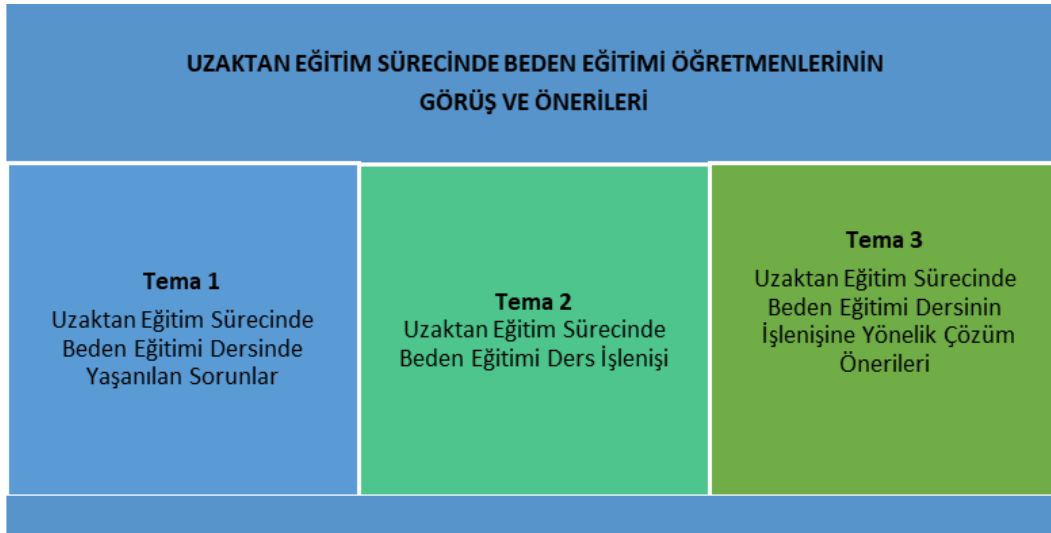
Araştırma kapsamında geçerlik (inandırıcılık ve aktarılabilirlik) ve güvenirlilik (tutarlık) koşulları için bazı yollar izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İnanırıcılık hususunda katılımcıların teyidine başvurulmuştur. Bu sebeple araştırma verileri rapor haline getirildikten sonra istekli katılımcı öğretmenler ile "teyit görüşmesi" yapılmıştır. Verilerin güvenilirliği çeşitli yollarla sağlanmıştır. Katılımcılardan görüşmenin transkriptlerini incelemelerini ve ek düşünce veya bilgi sağlamalarını isteyen üye kontrolü uygulanmıştır. Ayrıca bulgular bölümünde doğrudan alıntılara yer verilmesi ile aktarılabilirlik açısından sık sık betimlemeler yapılmasına önem verilmiştir. Araştırmanın tutarlığı bakımından görüşmelerin yazılı dökümleri ve kodlama anahtarları araştırmacılar ve üç alan uzmanı tarafından okunmuştur. Ardından "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" bulunan konular tespit

edilmiştir. Bu konular üzerinde tartışma ve düzenlemeler tamamlanarak sonuçlandırılmıştır. Araştırmada güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır:

Uzlaşma Yüzdesi= (Görüş Birliği) / (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) x100 Miles ve Huberman (1994)'a göre uzlaşma yüzdesi güvenilirliği %70'ten fazla olması önerilmektedir. Bu araştırmada sonuç %87 olarak tespit edilmiştir ve güvenilir bulunmuştur.

BULGULAR

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin analizi sonucunda elde edilen bulgular, temalar altında sunulmuş ve yorumlanmıştır. Covid-19 pandemisi salgınında uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine yönelik belirlenen temaların özeti Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin görüş ve önerilerine ilişkin sonuçların yer verildiği Şekil1'de de belirtildiği üzere, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlar, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş'i ve uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işleyişine yönelik çözüm önerileri temalarına ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinde yaşanan sorunlar temasına ilişkin kategori ve kodlar Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Dersinde Yaşanılan Sorunlar

TEMA	KATEGORİ	KOD	f
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNDE YAŞANILAN SORUNLAR	Beden Eğitimi Öğretiminde Yaşanan Olumsuzluklar	Evde uygun ekipmanın bulunmaması	13
		Çevrimiçi öğrenme için kullanılabilir uygulamalar/platformlarla ilgili deneyimsizlik	12
		İletişim eksikliği ve yetersizliği	10
		Bilgisayar/tablet/akıllı telefonu internete bağlama sorunları	9
		Dersin uzaktan eğitime uygun olmaması	9
	Teknoloji Kullanımı ve İnternet ile İlgili Sorunlar	Yönetimden destek eksikliği	5
		Teknolojinin kullanımı konusunda deneyim eksikliği	12
		İnternet Erişim problemi	10
	Öğrencinin derse katılımı	Teknolojinin kullanımında bilgi eksikliği	9
		Katılımın az olması	11
Dersin öğrenci tarafından önemsenmemesi		9	
Pasif katılım olması		9	
		Dersin gereklerini yerine getirememe	8

Tablo 2’de görüldüğü üzere uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlara ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde bu tema altında, beden eğitimi öğretiminde yaşanan olumsuzluklar, teknoloji kullanımı ve internet ile ilgili sorunlar ve öğrencinin derse katılımı olmak üzere üç kategoriden oluştuğu görülmektedir. Beden eğitimi öğretiminde ki zorluklar kategorisinde, dizüstü bilgisayar, tablet, hoparlör, kulaklık, mikrofon gibi uygun ekipmanların bulunmaması, çevrimiçi öğrenme için kullanılabilir EBA, zoom vb. uygulamalar/platformlarla ilgili deneyimsizlik, internet alt yapısının yetersizliğinden dolayı bağlantı hataları ve devamında da iletişim problemleri, dersin yapısı gereği fiziksel aktivite gerektiren uygulamaların yapılamaması sonucunda uzaktan eğitime uygun olmaması olarak belirtilmiştir. Teknoloji kullanımı ve internet ile ilgili sorunlar ise yüz yüze eğitim anlayışından dolayı ekran karşısında yaşanan sorunlar ve öğrencinin derse katılımının da ilgi, katılım ve paylaşımların gerçekleşmesi yeterli sayıda öğrencinin derse katılmaması kodlarına ilişkin bulgular tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

K5: “uzaktan eğitim sürecinin sıkıntıları ne öğrencilerin çoğu taşınabilir için köylerden geliyor köylerden gelen öğrencilerin çoğunlukla interneti yok olsa bile yani köyde çekmiyor o tarz sıkıntıları var veyahutta evde burda nüfus sayıları fazla yani çocuk sayısı fazla yani sekiz on kardeş olan çocuklar var onların tabi hepsinin aynı anda girmesi de mümkün değil”

K2: "kendi çalıştığım okulda öğrencilerin katılımı maalesef düzenli ve yeterli sayıda değil öğrencilerin internetinin olmaması da bunda etken"

K13: "evde beş çocuk var bir telefon var ben buna bizzat şahit oldum öğretmenim işte hocam ikinci derse geleceğim kardeşim derse bağlanacak gibi şeyler"

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş temasına ilişkin kategori ve kodlar Tablo 3'de belirtilmiştir.

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Ders İşleniş

TEMA	KATEGORİ	KOD	f
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERS İŞLENİŞİ	Öğretim yöntem ve teknikleri	Uygulamanın az teorinin fazla olması	9
		Kamera, ses vb. sıkıntılar	8
		Derse zamanında katılamama	8
		Uzaktan eğitimin verimli yapılamaması	5
	Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim farkları	Odaklanamama	12
		Yüz yüze eğitimin etkililiği	12
		Ortamın eğitime uygun olmaması	10
	Paydaşların görüşleri	Eşit olmayan şartlar	13
		Sosyo-ekonomik düzey farkları	11
		Ailelerin olumsuz bakış açısı	5

Tablo 3'de uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş temasına ilişkin kategori ve kodlara ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde bu tema altında, öğretim yöntem ve teknikleri, uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim farkları ve paydaşların görüşleri olmak üzere üç kategoriden oluşmaktadır. Öğretim yöntem ve teknikleri kategorisinde, çevrimiçi gerçekleştirilen derslerde beden eğitimi dersinin uygulamalı olarak yapılamaması, yapılması istenilen hareketlerin doğruluğunun ya da yapılıp yapılmadığının kontrolünün sağlanamaması, kameraların açılmaması ve derslerin verimli yapılamamasıdır. Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim farkları kategorisinde ise, teorik bilgilerin aktarımı konusunda avantajlı ancak hareket eğitiminde dezavantajlı yönlerinin olduğunu etkinlikleri gerçekleştirecekleri ortamın sınırlı olduğu ifade edilmiştir. Paydaşların görüşleri kategorisi yer alan kodlara bakıldığında her öğrencinin sahip olduğu teknolojik materyallerin eksik ya da olmaması, internet sağlayıcılarının farklı ve yetersiz olmasından kaynaklı sınırlı bağlanma süreleri, ailelerin ekonomik durumları, sürecin getirdiği zorluklarla başa çıkmalarının gerektiği belirtilmiştir.

K7: “öğrenciye birebir de anlatma şansımız olabiliyordu yüz yüze de fakat online eğitimde öyle bir şansımız yok en fazla dediğim gibi görsel ekipman olarak video gösterebiliyoruz öğrencilere”

K13: “farklar şöyle bir şey var aslında ikisinin de hem avantajı hem dez avantajı var eee yüz yüze eğitimde bizler çocuklar hep beden eğitimi derse işte ne yapalım dışarı çıkalım top oynayalım modunda oldukları için çok fazla teorik bilgiyi veremiyoruz bi de sınıflar kalabalık olduğu için veremiyoruz hani uzaktan eğitimin avantajı teorik bilgi ben elimden geldiğince veriyorum bu bilgiyi onlarda alıyorlar”

K9: “etkili bir ders geçirmek istiyorsanız ekranın karşısında olmalı, onlarla konuşmalı, isimlerini söylemelisiniz. Orada bulunmalısınız. Sadece hareket etmenin önemli olduğunu anlamaları gerekiyor. Çocukların hareket etmesi gerekiyor, daha iyi öğrenecekler”

K1: “ikinci derse geleceğim kardeşim derse bağlanacak gibi şeyler hani ee keşke elden bir şey gelse ama maalesef gelmiyor hani genel olarak asıl sebebimizi sosyoekonomik durumlardan kaynaklı olarak öğrenciler uzaktan eğitimi katılamıyorlar”

K3: “beden eğitimi diğer akademik konular kadar değerli olmadığı için çocuklar ve aileleri beden eğitiminin diğer konulara göre daha az önemli olduğunu görüyor”

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işlenişine yönelik çözüm önerileri temasına ilişkin kategori ve kodlar Tablo 4’de belirtilmiştir.

Tablo 4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Beden Eğitimi Dersinin İşlenişine Yönelik Çözüm Önerileri

TEMA	KATEGORİ	KOD	f
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNİN İŞLENİŞİNE YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ		İnternet kullanımında eşit şartlar	12
	Alt yapı iyileştirmesi	Ekipman desteği	11
		Hizmetiçi eğitim	10
	Eğitim içeriğinde yenilikler	Öğretim programının yenilenmesi	9
		Öğretimde kullanılacak uygulamaların artırılması	8

Tablo 4 incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işlenişine yönelik çözüm önerileri temasına ilişkin katılımcı görüşleri incelendiğinde, alt yapı iyileştirmesi ve eğitim içeriğinde yenilikler olmak üzere iki kategoriden oluşmaktadır. Alt yapı iyileştirmesi kategorisinde, her öğrencinin derse katılımını sağlamak için internet alt yapısının iyileştirilmesi, tablet, bilgisayar vb. materyallerin her bir öğrenciye sağlanması, internet kotalarının sınırsız olarak sağlanması gibi öneriler belirtilmiştir. Eğitim içeriğinde ki yenilikler ile ilgili olarak hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu, ders içerikleri ile ilgili uygulama portallarının oluşturulması gerektiği ve içeriklerin tekrar gözden geçirilerek yenilenmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

K12: "ailelerinin genel olarak maddi açıdan yani internete erişimi yok ailenin de yok öğrencinin de bununla beraber olmuyor bunlar asıl kaynak problemler bizim için bunları arttırmak için neler yapılabilir yani devlet destekli olarak belli başlı internet yani bu sadece ebada kullanılacak yada zoom için kullanılacak internet alt yapısı kurulabilir"

K6: "Çevrimiçi Beden Eğitimi dersi içeriğini nasıl öğreteceğime dair çok fazla araştırma yapıyorum ve diğer öğretmenlerin ne yaptığını dair de çok fazla araştırma yapıyorum... Ancak başlangıçtaki deneyimim ve güvenim sıfırdı. Bunu nasıl yapacağıma dair hiçbir fikrim yoktu o yüzden mutlaka hizmetiçi eğitimler verilerek bilgiler paylaşılmalı"

K8: "Branşımızla ilgili internet üzerinde içerik sıkıntılarımız mevcut. Ders içeriği konusunda çok vakit kaybettirmeyen, eğlenceli, tanıtımların zengin olduğu görsellere ihtiyacımız var"

TARTIŞMA ve SONUÇ

Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları sorun ve önerileri tespit etmeyi amaçladığımız bu çalışmada uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlar, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş ve uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi dersinin işleyişine yönelik çözüm önerileri temalarına ulaşılmıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi derslerinde yaşanan sorunlar temasında, eğitim sürecinde gerekli olan dizüstü bilgisayar, tablet, hoparlör, kulaklık, mikrofon gibi uygun ekipmanların yeterli sayıda bulunmamasından dolayı, çevrimiçi öğrenme için kullanılan EBA, zoom vb. uygulamalara katılmakta sorunlar yaşanmıştır. Kavuk ve Demirtaş (2021)'ta yapmış oldukları çalışmada her öğrencinin aynı teknolojik imkâna sahip olmadığını ifade etmişlerdir. Çetin, Yılmaz ve İlhan (2021) çalışmalarında öğrencilerde internet ve bilgisayar olmayışı gibi sorunlar sebebiyle diğer derslerde olduğu gibi beden eğitimi dersinde de uzaktan eğitime katılımın az olduğunu belirtmişlerdir. İnternet alt yapısının yetersizliğinden dolayı bağlantı hatalarından kaynaklı sorunlar meydana gelmiş ve devamında da öğrencilerin ekran karşısında yaşadığı sorunlar sebebiyle derse katılımın az olmasına neden olmuştur. Literatürde araştırma bulgularını destekler nitelikte alt yapı ve internet erişim sorunlarının uzaktan eğitim sürecini ve öğrenci katılımını olumsuz etkilediğini gösteren çalışmalar mevcuttur (Bayburtlu, 2020; Centeio vd., 2021; Yu ve Yongseok, 2021; Çetin, vd., 2021).

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işleniş temasına ilişkin sonuçlara göre uzaktan eğitimle gerçekleştirilen derslerde uygulama boyutunun yapılmasında ortamın uygunsuz olması yani ev ortamında yapılacak hareketlerin gerçekleştirilememesi, spor branşlarına yönelik top, raket, minder gibi malzemeler olmadığından evde mevcut olan materyallerle dersin yapılmaya çalışılması olumsuz sonuçlar olarak ifade edilmiştir. Teorik ders olarak gerçekleştirilen beden eğitimi derslerinde hazırlanan sunumlarla öğrencilerin daha önce bilmediği spor branşlarını öğrenmeleri olumlu olarak beden eğitimi öğretmenleri tarafından belirtilmiştir. Araştırma bulgularını destekleyen Kerkez ve Soy (2022)'un çalışmasında beden eğitimi ve spor dersinin teorik

konularının daha kolay ve kalıcı öğrenildiğini, Çetin, vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada ise uzaktan eğitim sürecinde teorik bilgilerin öğrencilere aktarımın daha kolay sağlandığı bulgusu paylaşılmıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi ders işlenişine yönelik çözüm önerileri temasına ilişkin katılımcı görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin aynı teknolojik olanaklara sahip olmadıkları, yaşadıkları yerlere göre alt yapının yetersiz olduğu, internet sağlayıcılarının hizmet imkanlarında talebi karşılayamadığı ifade edilmiştir. Sönmez, Yıldırım ve Çetinkaya (2020)'nin çalışmasında köy yerleşkeleri ve uzaktan eğitime erişmek için yeterli imkânlara sahip olmayan öğrenciler için televizyon gibi yaygın olarak kullanılan araçlarla eğitim sağlamak salgının eğitime olan etkisini en aza indirmek için güçlü bir yöntem olarak belirtilmişlerdir. Eğitim içeriğinde ki yenilikler ile ilgili olarak hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu çünkü sürece ilişkin deneyimlerinde pandemi sebebiyle beden eğitimi derslerini uzaktan eğitimle verilmeye başlanması, kendilerinin ve öğrencilerin buna hazır olmamasından dolayı olumsuz sonuçlar meydana geldiği bu nedenle ders içerikleri ile ilgili spor branşlarında ki uygulamaların ev ortamında nasıl yapılabileceğine yönelik olarak eğitim platformlarının oluşturulması gerektiği ve öğretim programının içerik bölümünün tekrar gözden geçirilerek yenilenmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir (Korc, vd., 2021). Uzaktan eğitimin etkinliklerinin bu sürece uygun tasarlanmadığı veya buna yönelik öğretmenlerin faydalanabileceği uygulamaların yetersizliğinin ortadan kaldırılması için hizmetiçi eğitimle uzaktan eğitim platformlarının etkili kullanımı sağlanmalıdır (Can, 2020). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanmada yeterli donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bu anlamda uzaktan eğitimde görev alacak öğretmenlerin, bilişim teknolojileri alanında donanımlı olmaları önemlidir. Sonuç olarak, uzaktan eğitim sürecinde beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar göz önüne alındığında beden eğitimi dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesi sürecinin başarılı olarak sürdürülemediği, pandemi boyunca uygulanmak zorunda olunan uzaktan eğitimin olumlu yönleri bulunmasına karşın yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı görülmektedir. Daha verimli daha nitelikli uzaktan eğitim uygulaması için teknolojik alt yapı sistemin geliştirilip, düzenlenmesi, öğretim program ve etkinliklerinin beden eğitimi dersine göre uzaktan eğitim süreçlerine uygun olarak yapılandırılması, sistemi kullanmakta olan öğrenci, öğretmen ve velilerin yeterli bilgi düzeyine sahip olması için eğitimlerin düzenlenmesi gerekmektedir.

ÖNERİLER

Beden eğitimi öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine aktif olarak katılımları sağlanarak, program içeriği hazırlayabilmelerine, teknolojik materyalleri kolaylıkla kullanabilecek düzeye gelebilmeleri için hizmetiçi eğitimlerin düzenlenmesi önerilmektedir. Öğrencilere ise, uzaktan eğitimin önemi ve gerekliliği mutlaka kavratılmalı, ekran başında buldukları süreyi kontrol edebilecek düzeye gelebilecekleri şekilde rehberlik eğitimlerinin verilmesi önerilmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Makalenin etik kurul izni Eskişehir Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Eğiti Kurulundan 29/01/2021

tarih ve E-87914409-050.03.04-4556 sayılı kararı ile alınmış ve 22GAP161 nolu proje olarak ESTÜ tarafından desteklenmiştir.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Bu makalede 1. Yazarın katkı oranı %20, 2. Yazarın katkı oranı %20, 3. Yazarın katkı oranı %20, 4. Yazarın katkı oranı %20, 5. Yazarın katkı oranı %20'dir.

KAYNAKÇA

- Aygin, D. & Gül, A. (2023). Covid-19 ve uzaktan eğitim. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 11-21.
<https://doi.org/10.52881/gsbdergi.987196>
- Bakioğlu, B. & Çevik, M. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Journal of Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Bayburtlu, Y.S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Journal of Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460>
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Centeio, E., Mercier, K., Garn, A., Erwin, H., Marttinen, R., & Foley, J. (2021). The Success and Struggles of Physical Education Teachers While Teaching Online During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(4), 667-673. <https://doi.org/10.1123/JTPE.2020-0295>
- Çelik, Z. & Pular, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 115-121.
- Çelik Kayapınar, F., Çelik, F. & Pepe, K. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları, 20. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur.
- Çetin, M., Yılmaz, S.H. & İlhan, E.L. (2021). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi sürecinde uzaktan eğitim; beden eğitimi ve spor öğretmenleri perspektifinden. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 136- 161. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.882057>
- Duban, N. & Şen, F. G. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının covid-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Journal of Turkish Studies*, 15(4), 357-376. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43653>
- Güler, A., Halicioğlu, M. B. & Taşgın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Hyun-Chul, J. & Wi-Young, S. (2020). Difficulties of online physical education classes in middle and high school and an efficient operation plan to address them, *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17, 7279. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197279>
- Kavuk, E. & Demirtaş, H. (2021). COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)*, 1(1), 55-73.
<https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.20>

- Kerkez, F. İ. & Soy, S. (2022). Experiences of physical education teachers in the emergency distance education and individual solutions to provide lesson gains during the covid-19 pandemic period. *Journal of Global Sport and Education Research*, V(1), 1-17.
- Korcuz, A., Jana, K., Marlena, Ł., Biljana, P., Hrvoje, P., Bijen, F., Eleonora, M., Artan, R. K. & Bronikowski, M. (2021). Physical education teachers' opinion about online teaching during the covid-19 pandemic comparative study of european countries. *Sustainability*, 13(21), 117-130.
- Matete, R. E., Kimario, A. E., & Behera, N. P. (2023). Review on the use of eLearning in teacher education during the coronavirus disease (COVID-19) pandemic in Africa. *Heliyon*, 9(2). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e13308>
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. Ankara: Nobel Yayın.
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. California: Sage.
- Mulenga, E. M. & Marban, J. M. (2020). Is covid-19 the gateway for digital learning in mathematics education?, *Contemporary Educational Technology*, 12(2), 269. <https://doi.org/10.30935/cedtech/7949>
- Patton, M. (2015). *Qualitative Research & Evaluation Methods (Fourth Edition)*. United States of America: Sage Publications.
- Seggie, F. N. & Bayyurt, Y. (2017). *Nitel araştırma: yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2. Baskı.
- Sönmez, M., Yıldırım, K. & Çetinkaya, F. Ç. (2020). Yeni tip koronavirüs (SARS-CoV2) salgınına bağlı uzaktan eğitim sürecinin sınıf öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Journal of Turkish Studies*, 15(6), 855-875. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43799>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yu, J. & Yongseok J. (2021). Analysis of online classes in physical education during the covid-19 pandemic. *Education Sciences* 11(3), 13-24. <https://doi.org/10.3390/educsci11010003>